

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษารูปแบบและแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาหมู่บ้าน
โครงการแก้ไขปัญหาคาชาวมหาชน : ศึกษากรณีจังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีรายละเอียดของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ประชากร 3 กลุ่ม ได้แก่
 - 1.1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โครงการแก้ไขปัญหาคาชาวมหาชนจำนวน 13,293 คน
 - 1.2 คณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล จำนวน 940 คน
 - 1.3 หัวหน้าครัวเรือนยากจนที่ได้รับเงินยืม จำนวน 107,294 คน
- รวมประชากรทั้งสิ้น 121,527 คน รายละเอียดของประชากร ปรากฏดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรของ คปค, คณะกรรมการกองทุน กข.คจ. ประจําหมู่บ้าน และหัวหน้าครัวเรือนยากจน จังหวัดบุรีรัมย์

อำเภอ/กิ่งอำเภอ	ประชากร			
	จว.ค.	คณะกรรมการ กข.คจ.	หัวหน้าครัวเรือนยากจน	รวม
เมือง	90	1368	9601	11059
ห้วยราช	40	540	4015	4595
บ้านด่าน	20	432	2863	3315
คูเมือง	35	432	3206	3673
กระสัง	55	963	6756	7774
นางรอง	75	963	5431	6469
เฉลิมพระเกียรติ	25	333	3495	3853
จักรี	30	324	2192	2546
โนนสุวรรณ	20	297	2067	2384
หนองกี่	50	540	3922	4512
ละหานทราย	30	513	6731	7274
โนนดินแดง	15	135	1563	1713
ปะคำ	25	342	3421	3788
พลาชัย	25	432	3883	4340
บ้านกรวด	45	585	5984	6640
พุทไธสง	35	414	306	755
ใหม่ไชยพจน์	25	369	3495	3853

ตาราง 1 (ต่อ)

อำเภอ/ กิ่งอำเภอ	ประชากร			
	ต.ป.ต.	คณะกรรมการ กษ.ตจ.	หัวหน้าครัวเรือนยกเว้น	รวม
นาโพธิ์	25	351	2712	3088
ตำบลยายชา	80	1080	10211	11371
หนองหงส์	35	621	5212	5868
สตึก	60	909	8395	9364
แคนดง	20	288	1868	2176
ประโคนชัย	80	1062	10803	11945
รวม	940	13293	107294	121527

2. กลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการผสมผสานโดยใช้เครื่องมือในการวิจัย 2 ประเภท คือแบบสอบถามและเทคนิคการสัมภาษณ์ โดยใช้เกณฑ์สัมภาษณ์ ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือ

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ความคลาดเคลื่อนสำหรับค่าความเชื่อมั่น (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95.5 % และระดับความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ จะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 398 คน แล้วทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Sampling) โดยสุ่มอำเภอ / กิ่งอำเภอจาก 23 แห่ง ในจังหวัดบุรีรัมย์ สุ่มมา 1 ใน 3 จะได้อำเภอ / กิ่งอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 8 แห่ง หลังจากนั้นทำการสุ่มกลุ่มย่อย (Stratified Random Sampling) คือคณะกรรมการกองทุนโครงการแก้ไขปัญห

กรมยกกานประจําหมู่บ้าน คณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล และ
หัวหน้าครัวเรือนที่ได้รับเงินยืม ให้กระจายไปตามอำเภอ / กิ่งอำเภอต่าง ๆ ตามสัดส่วนเฉลี่ยวิธีการ
สุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) รายละเอียดของ กลุ่มตัวอย่างปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างของ คปค. คณะกรรมการกองทุน กข.คจ.ประจําหมู่บ้าน และ
หัวหน้าครัวเรือนชาวกชน จังหวัดบุรีรัมย์

อำเภอ/ กิ่งอำเภอ	กลุ่มตัวอย่าง			
	คปค.	คณะกรรมการ กข.คจ.	หัวหน้าครัวเรือนชาวกชน	รวม
นางรอง	2	9	50	61
เจติยบรรหาร	1	3	32	36
ชำนิ	1	3	20	24
โนนสุวรรณ	1	2	19	22
หนองกี่	1	5	36	42
ละหานทราย	1	4	62	67
ปะคำ	1	3	31	35
ประโคนชัย	2	9	100	111
รวม	10	38	350	398

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เทคนิคการเลือกแบบสุ่มแบบเจาะจง จะใช้การสุ่มแบบเจาะจง

(Purposive Sampling) โดยกำหนดโควตาเป็น คณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบท

ระคำเค็ทเทล จำนวน 10 คน คณะกรรมการกองทุนโครงการแก้ไขปัญหาคววมยอกจนประจําหมู่บ้าน
จำนวน 10 คน และหัวหน้าครัวเรือนยอกจนที่ได้รับเงินยืม จำนวน 20 คน รวมทั้งสิ้น 40 คน โดยให้
กระจายไปคาลมอำเภอ / กิ่งอำเภอค่าง ๆ ที่สุ่มมาได้ จำนวน 8 แห่งตามสัดส่วน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 2 ประเภท คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์
ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถาม

1.1 ลักษณะของแบบสอบถาม แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีลักษณะเป็น
คำคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check Lists) จะมีคำตอบให้กาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ()

ตัวอย่าง

1. สถานภาพของคํลุ่มตัวอย่าง ของผู้ตอบแบบสอบถาม

- () กรรมการกองทุนโครงการแก้ไขปัญหาคววมยอกจนประจําหมู่บ้าน
- () คณะคณาธิการสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบคระดับคําเขต
- () หัวหน้าครัวเรือนยอกจนที่ได้รับเงินยืม

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านโครงการ
แก้ไขปัญหาคววมยอกจนทั้ง 4 ประเด็น คือ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการกองทุนโครงการแก้ไข
ปัญหาคววมยอกจนประจําหมู่บ้าน การมีส่วนร่วมของหัวหน้าครัวเรือนยอกจนที่ได้รับเงินยืม
ความสามารถในการบริหารจัดการกองทุนของคณะกรรมการกองทุน บทบาทของคณาธิการ
สนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบคระดับคําเขตที่มีคือโครงการแก้ไขปัญหาคววมยอกจน ลักษณะ
คำถามเป็นแบบ มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งคำถาม แบ่งสเกลเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด
มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ความสภาพของการปฏิบัติงานแต่ละเรื่อง แล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน
แต่สเกลถาม ซึ่งค่าของระดับความคิดเห็น มีดังนี้

มากที่สุด (5)	หมายถึง	เห็นด้วย	อยู่ในระดับมากที่สุด
มาก (4)	หมายถึง	เห็นด้วย	อยู่ในระดับมาก
ปานกลาง (3)	หมายถึง	เห็นด้วย	อยู่ในระดับปานกลาง
น้อย (2)	หมายถึง	เห็นด้วย	อยู่ในระดับน้อย
น้อยที่สุด (1)	หมายถึง	เห็นด้วย	อยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.2 ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม

การสร้างแบบสอบถาม ได้ดำเนินการ ดังนี้

1.2.1 ศึกษาเอกสาร บทความ และรายงานการวิจัย เป็นการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับทฤษฎี แนวคิด หลักการ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน

1.2.2 นำข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถาม

1.2.3 นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน และคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ทำการตรวจสอบเพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุม และตรงกับสภาพปัญหาเป็นบรรทัดความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม แบบ Face Validity ผู้เชี่ยวชาญที่ทำการตรวจสอบได้แก่ นายเสถียร โคตรวงษ์ นางบุญยิ่ง เทศน้อย และนายวัชรเกียรติ รัมย์ไธรัตน์กุล

1.2.4 นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบ แก้ไข จากผู้ทรงคุณวุฒิ และคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ทำการตรวจสอบ มาปรับปรุงแก้ไขและเสนอให้คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้งแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

1.2.5 นำแบบสอบถาม ไปทดลองใช้กับคณะกรรมการกองทุน โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจนประจำหมู่บ้าน คณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล หัวหน้าครัวเรือนยากจนที่ได้รับเงิน จังหวัดนครราชสีมา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อ

1.2.6 หาค่าอำนาจจำแนก โดยการวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายชื่อ หาค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนแต่ละข้อ ทั้งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ทดสอบความแตกต่างโดยใช้ t-test ที่ระดับนัยสำคัญ .05 หรือถ้าค่า t มีค่า 1.75 ขึ้นไปถือว่ามีความสูงตามเกณฑ์ ผลปรากฏว่า แบบสอบถามผ่านเกณฑ์ทุกข้อ และมีค่า t อยู่ระหว่าง 1.765 ถึง 5.557

1.2.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อ ไปทดลองใช้ (Try out) กับคณะกรรมการกองทุน โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจนประจำหมู่บ้าน คณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล หัวหน้าครัวเรือนยากจนที่ได้รับเงิน จังหวัดนครราชสีมา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่ามีค่าความเชื่อมั่น 0.9516 ซึ่งมีความเชื่อมั่นสูง สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยได้

2. แบบสัมภาษณ์ จะมีลักษณะเป็นแบบกึ่งมีโครงสร้าง โดยกำหนดหัวข้อไว้กว้าง ๆ เกี่ยวกับแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาหมู่บ้านโครงการแก้ไขปัญหาความยากจนและข้อเสนอแนะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากสถานวันราชการปฏิรูปธรรม์ ถึงนายอำเภอ / กิ่งอำเภอ เพื่อขอความร่วมมือ และขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม
2. นายอำเภอ / กิ่งอำเภอ แจ้งหมู่บ้าน โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน เพื่อให้ความสะดวกแก่ผู้จัดทำในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง พร้อมทั้งการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง
4. แบบสอบถามมีทั้งหมด 398 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้และมีความสมบูรณ์ จำนวน 398 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มารวบรวมเพื่อนำไปวิเคราะห์ต่อไป
5. ส่วนการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ ด้วยตนเอง โดยกรออัตหภาพ และ ได้รวบรวม จำนวน 40 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการรวบรวมข้อมูลเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูลผู้วิจัยได้ ดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูล ในแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วบันทึกข้อมูลที่ได้มาลงในกระดาษ ทำงนครบแบบสอบถามทุกฉบับดำเนินการกรอกรหัสแบบสัมภาษณ์
4. ประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Science)

แก่การบริหารวิเคราะห์ข้อมูลค่าเนิมนการดังนี้

1. การศึกษาสถานภาพกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ
2. การศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาหมู่บ้าน โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน ความความหืดเห็นของคณะกรรมการกองทุน โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจนประจำหมู่บ้าน คณะทำงานสมาชิกสมุนการ ปฏิบัติการพัฒนาระดับตำบลและหัวหน้าครัวเรือนยากจนที่ได้รับเงินยืม วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standrad Deviation) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง
3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาหมู่บ้านโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจนของคณะกรรมการกองทุนแก้ไขปัญหาคความยากจนประจำหมู่บ้านคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติกรพัฒนาระดับตำบล และหัวหน้าครัวเรือนยากจนที่ได้รับเงินยืมและความคิดเห็นของหัวหน้าครัวเรือนยากจนที่ได้รับเงินยืมที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way Anaalysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05
4. เภนจ์ในการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย กำหนดขงขงขงขงขงค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 100)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	เห็นด้วยในระดับมาก
2.51 – 3.50	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	เห็นด้วยในระดับน้อย
1.00 – 1.50	เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด
5. กรณีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จะ ใช้การวิเคราะห์ด้วยวิธีอุปมาน (Inductive Method) โดยนำประเด็นย่อยมาพิจารณาความคล้ายคลึงกัน ความแตกต่างกัน และความสัมพันธ์กัน เพื่อหาข้อสรุป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 การหาค่าอำนาจจำแนก โดยวิธีหาค่าอัตราส่วนวิกฤติ เป็นรายข้อตามวิธีการของ t-test มีสูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 260)

$$t = \frac{\bar{X}_h - \bar{X}_l}{\sqrt{\frac{S_h^2 + S_l^2}{n}}}$$

เมื่อ	\bar{X}_h	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนสูง
เมื่อ	\bar{X}_l	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
	S_h^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนสูง
	S_l^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำที่นำมาวิเคราะห์

1.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) มีสูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 261)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือ
	s_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งหมด

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 นี้นั้ช้ล้มีเลขกณเฒิตหรือค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)

$$\bar{x} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	\bar{x}	แทน ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน จำนวนของข้อมูล

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X^2$	แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาหมู่บ้านโครงการแก้ไขปัญหาความยากจนของคณะกรรมการกองทุนโครงการแก้ไขปัญหาคะดุมยกจนประจำหมู่บ้าน คณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติของพัฒนาชนบทระดับตำบล และหัวหน้าครัวเรือนยากจนที่ได้รับเงินยืมและความมั่งคั่งของหัวหน้าครัวเรือนยากจนที่ได้รับเงินยืม ที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีสูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 328)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าการแจกแจงของ F
	MS_b	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.5 จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method) มีสูตรดังนี้ (สุศรี วงศ์รัตนะ, 2541 : 248 – 249)

$$CV_n = \sqrt{(K - 1)(F^*)(MS_{within})(2/n)}$$

เมื่อ	K	แทน	จำนวนกลุ่มในกลุ่มตัวอย่าง
	F^*	แทน	ค่า F ที่ได้จากตาราง (critical value)
	MS_{within}	แทน	Mean square within group
	n	แทน	จำนวนตัวอย่างทั้งหมด